

**המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון**

י"א תמוז תשי"ע
23 יוני 2010

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים מרץ – מאי 2010

וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.7.2010

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשי מרץ – מאי 2010 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.7.2010, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישומם. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק (תיקון מס' 45) שנכנס לתוקף ב-1 באוגוסט 2009 קובע שישה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 במרס, 1 במאי, 1 ביולי, 1 בספטמבר ו-1 בנובמבר), במקום 4 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים מרץ – מאי 2010

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 31.5.2010 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.5.10 ייכנסו לתוקף ב-1.7.2010.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים מרץ – מאי 2010

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
--------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
3,890	7,370	3,610	7,040	21,910	סך הכול
3,790	7,100	3,540	6,720	21,150	תקינות
90	190	60	240	580	שגויות
10	80	10	80	180	לא מזוהות

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
5,456	7,704	6,357	9,353	28,870	סך הכול
2,076	1,997	2,996	3,914	10,983	עד 15
1,032	1,157	1,105	1,600	4,894	15-25
999	2,058	1,004	1,744	5,805	25-35
571	1,059	654	1,099	3,383	35-45
356	594	311	469	1,730	45-55
244	423	161	270	1,098	55-65
109	261	88	159	617	65-75
69	155	38	98	360	75+

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,250 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-40 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-690 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ג. מעבר מבוטחים מקופה לקופה

1. מעברים ב-1 ביולי 2010

עפ"י תיקון סעיף 5 לחוק כאמור, המעברים שבוצעו מ-16.3.10 עד 15.05.10, נכנסו לתוקף 1.7.2010. בהתחשב בתנועה הדו-סטריית של המעברים, הנתונים הם כדלקמן:

עזבו את הקופה				סך הכול	נוספו לקופה
מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית		
3,773	2,488	3,952	6,010	16,223	סך הכול
1,867	1,344	2,354	--	5,565	כללית
1,098	539	--	2,356	3,993	לאומית
808	--	730	1,957	3,495	מכבי
--	605	868	1,697	3,170	מאוחדת

כ-16,220 מבוטחים עברו לקופה אחרת ב-1/7/2010, לעומת 20,850 מעברים במועד המעבר הקודם (1/5/10). כתוצאה ממעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-450 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת הפסידה כ-600 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה בכ-1,000 מבוטחים וקופת חולים לאומית גדלה ב-40 חברים.

2. מעברים בחודשים ינואר-יולי 2010

להלן סיכום המעברים מתחילת השנה:

מעברים מקופה לקופה בחודשים ינואר-יולי 2010

מספר המעברים נטו	מספר העוזבים	מספר המצטרפים	קופת חולים
0	79,607	79,607	סך הכול
- 4,580	30,282	25,702	כללית
- 1,385	19,181	17,796	לאומית
6,844	12,436	19,280	מכבי
- 879	17,708	16,829	מאוחדת

מתחילת השנה, כ-79,600 מבוטחים עברו לקופה אחרת, שהם כ-1.1% מסך המבוטחים שהיו רשומים בקופות בסוף השנה הקודמת. עקב המעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-4,580 מבוטחים, קופת חולים לאומית הפסידה כ-1,385 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת הפסידה כ-880 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה עקב המעברים בכ-6,840 מבוטחים.

ג. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות :

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא :

פטירות בחודשים מרץ – מאי 2010 לפי קופות

9,429	סך הכול
6,645	קופ"ח כללית
717	קופ"ח לאומית
1,427	קופ"ח מכבי
640	קופ"ח מאוחדת

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששו"כ לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים מרץ – מאי 2010 לפי קופות

37,925	סך הכול
18,761	קופ"ח כללית
3,472	קופ"ח לאומית
9,256	קופ"ח מכבי
6,436	קופ"ח מאוחדת

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ד. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניטסים" הרשומים בקופות החולים בסוף מאי 2010 :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
18,419	1,668	954	2,660	23,701	סך הכול
734	45	79	505	1,363	עד 1
4,228	155	242	1125	5,750	5-1
4,226	373	229	574	5,402	15-5
2,979	286	115	128	3,508	25-15
4,675	366	143	96	5,280	35-25
1,008	191	62	50	1,311	45-35
304	132	24	45	505	55-45
156	65	20	505	279	65-55
66	25	16	1125	149	75-65
33	20	17	43	113	85-75
10	10	7	14	41	+ 85

הנתונים מצביעים על ירידה של כ-80 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-9,330 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ה. מבטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבטחים.

133,494	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.4.2010
<u>12,170</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
142,343	
<u>11,759</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
133,905	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.7.2010

הנתונים מצביעים על גידול של כ-400 מבטחים השוהים בחו"ל בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל כ-150 מבטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.7.2010:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

סך הכול	152
כללית	65
לאומית	15
מכבי	49
מאוחדת	23

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-31.5.2010

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
839	1,787	284	1,494	4,404	5-1
3,254	8,353	1,441	6,235	19,283	15-5
3,239	7,696	2,154	8,415	21,504	25-15
4,519	10,506	2,630	14,631	32,286	35-25
3,849	11,077	1,892	8,042	24,860	45-35
1,672	5,253	1,100	4,164	12,189	55-45
1,171	3,479	679	3,084	8,413	65-55
626	1,995	445	1,926	4,992	75-65
393	1,135	324	1,716	3,568	85-75
164	542	169	1,531	2,406	+ 85
19,726	51,823	11,118	51,238	133,905	סך הכול

כ-38% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-39% בקופ"ח כללית, כ-15% בקופ"ח מאוחדת וכ-8% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 31.5.2010, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
7,842	18,869	3,741	18,877	49,329	2-3 שנים
2,910	7,415	1,621	7,671	19,617	3-4 שנים
2,161	6,036	1,211	5,665	15,073	4-5 שנים
5,219	15,625	3,464	13,595	37,903	5-10 שנים
1,594	3,878	1,081	5,430	11,983	מעל 10 שנים
19,726	51,823	11,118	51,238	133,905	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-63% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ו. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודש כנגד כל "שנת היעדרות" (החל מ-1.11.2008).

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 1.6.2010

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סה"כ תושבים		
382,619	16,863	5,171	12,463	3,531	14,505	52,533	435,152	סה"כ
14,189	2,670	1,396	3,009	1,030	3,759	11,864	26,053	24-18
64,847	2,162	1,588	3,108	952	4,587	12,397	77,244	25-34
83,099	1,941	923	2,342	557	2,011	7,774	90,873	35-44
72,821	2,571	474	1,412	343	1,146	5,946	78,767	45-54
71,138	3,690	295	957	211	837	5,990	77,128	55-64
31,481	1,948	215	721	161	594	3,639	35,120	65-74
19,158	872	182	585	170	714	2,523	21,681	75-84
25,886	1,009	98	329	107	857	2,400	28,286	+85

מספר השוהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ- 4,600 לעומת הרבעון הקודם. להלן התפלגותם לפי מספר שנות היעדרות:

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 1.6.2010

מספר שנות היעדרות						סך הכול
9-8	7-6	5	4	3	2	
328,094	33,933	14,923	16,400	17,479	24,323	435,152

יתר על כן כ-2,555 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת יוני 2010 כדלקמן:

חודשי המתנה	סך הכול	כללית	לאומית	מכבי	מאוחדת	לא חבר
סך הכול	2,555	863	162	691	273	566
עד 4 חודשים	558	215	36	172	64	71
5-6 חודשים	1,771	590	119	455	195	412
7-8 חודשים	60	15	0	28	2	15
10-12 חודשים	108	36	6	31	11	24
14-16 חודשים	58	7	1	5	1	44

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (9,270 ₪ החל מינואר 2010), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים מיום תום תקופת התשלום (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים מרץ – מאי 2010, כ-75 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" כאמור.

כמו כן, כ-1,140 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ז. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבות, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים מרץ – מאי 2010:

2,521	סך הכול
1,048	כללית
140	לאומית
931	מכבי
402	מאוחדת

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים מרץ – מאי 2010 :

סך הכול	119
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	82
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	37

ח. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.7.2010

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.7.2010)	צירופי קופות
1.4.2010	1.7.2010		
35,134	35,391	132,201	כללית + לאומית
79,015	79,497	285,090	כללית + מכבי
41,532	41,630	154,857	כללית + מאוחדת
13,470	13,529	50,538	מכבי + לאומית
9,302	9,402	37,312	לאומית + מאוחדת
19,756	19,730	73,201	מכבי + מאוחדת
198,209	199,179	733,199	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,599,820 זוגות נשואים ומכאן כי 12.5% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ט. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחודשים מרץ – מאי 2010, הצטרפו לקופות החולים כ-2,470 עולים חדשים לפי הפרוט הבא :

סך הכול	2,467
כללית	749
לאומית	155
מכבי	1,137
מאוחדת	426

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-46% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-25%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 ביולי 2010. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה מבוטחים	
1,007,515	1,027,241	1,828,833	1,880,656	685,709	696,827	3,908,296	3,959,534	7,430,353	7,564,258	סך הכול
26,813	26,813	38,756	38,756	14,529	14,529	80,990	80,990	161,088	161,088	עד 1
105,822	106,661	152,498	154,285	56,790	57,074	302,443	303,937	617,553	621,957	5-1
222,974	226,228	352,606	360,959	139,913	141,354	653,659	659,894	1,369,152	1,388,435	15-5
145,150	148,389	221,216	228,912	109,844	111,998	556,029	564,444	1,032,239	1,053,743	25-15
145,507	150,026	248,323	258,829	93,385	96,015	602,225	616,856	1,089,440	1,121,726	35-25
133,768	137,617	296,254	307,331	81,827	83,719	413,050	421,092	924,899	949,759	45-35
94,471	96,143	211,209	216,462	75,074	76,174	397,424	401,588	778,178	790,367	55-45
74,774	75,945	167,580	171,059	57,807	58,486	395,759	398,843	695,920	704,333	65-55
34,962	35,588	83,763	85,758	30,433	30,878	248,113	250,039	397,271	402,263	75-65
17,293	17,686	42,598	43,733	19,209	19,533	183,968	185,684	263,068	266,636	85-75
5,981	6,145	14,030	14,572	6,898	7,067	74,636	76,167	101,545	103,951	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-31.5.2010 לעומת 31.3.2010

0.34	סך הכול
0.23	כללית
0.20	לאומית
0.57	מכבי
0.40	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.3%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופות החולים כללית ולאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי נפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

7,642,592	סך הכול
4,331,281	כללית
657,058	לאומית
1,761,055	מכבי
893,198	מאוחדת

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.7.2010	מ-1.6.2010 עד 30.6.2010	מ-1.5.2010 עד 31.5.2010	מ-1.4.2010 עד 30.4.2010	קופת חולים
100.000	100.000	100.000	100.000	סך הכול
56.673	56.697	56.739	56.719	כללית
8.597	8.595	8.594	8.607	לאומית
23.043	23.031	23.003	22.991	מכבי
11.687	11.677	11.664	11.683	מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקה של קופת החולים כללית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 ביולי 2010.